

A gazdasági növekedés lelassulása rövid távon nem okoz különösebb problémát - szögezte le a Tőzsdefórum kérdésére Csaba László, a Közép-Európa Egyetem professzora. A vállalkozói körök várják az uniós pénzeket, amelyek megérkeznek, és egyrésztük pályáztatás nélkül kerül majd kiosztásra, vagyis valamennyi pénz tényleg érkezik. A makrogazdasági problémák rövid távon egyébként sem éreztetik a hatásukat.

Viszont sokkal súlyosabb a probléma, ha középtávon gondolkodunk. Csaba László szerint az már önmagában is aggasztó, hogy a versenytársainkhoz képest lemaradunk. De az érem másik oldala, hogy egyre nő az elégedetlen tábora, amely mind a belső piac elégtelen működésére vezethető vissza. A lakosság meg várja a megígért javulást, ami pedig nem következik be. A helyzet valóban nem drámai, de éles ellentétben van a várakozásokhoz képest. Ezeknek a problémáknak a jele például az, hogy növekszik az egész politikai osztállyal szembeni elégedetlenség. Mindenféle anomális magatartás terjed, nő az erőszak és a szabályok be nem tartása.

Nagyon sokan úgy vélik, hogy a lassan megérkező uniós támogatás majd csak túllendít minket a holtpontra. A kormányzat 8000 milliárd forintot szokott emlegetni, ami valójában csak 6000 milliárd - mondta Csaba László. Ha ennek le tudjuk hívni a 70 százalékát, mert olyan ügyesek vagyunk, mint az írek, akkor az 4200 milliárd forint. Ezt elosztjuk 7 évre, akkor ez 600 milliárd évente. Ezt a 25 ezer milliárd forint GDP-vel, vagy a 15 ezer milliárdos költségvetési főösszeggel érdemes összehasonlítani. Vagyis az Uniós támogatás, ha minden jól megy, akkor a GDP fél százaléka, amely a statisztikai hibahatáron belül van. Persze ez generálhat újabb fejlesztéseket, és ha nagyon optimisták vagyunk, akkor elmehetünk 2 százalékig. Ettől aligha fog lendületet kapni a gazdaság, sőt a képlet fordított: ha lenne dinamizmus, akkor ezt is jól fel lehetne használni. A 600 milliárd forint kapcsán érdemes megemlíteni, hogy ebben már benne vannak az agrártámogatások, és így a fejlesztési programokra ennek az összegnek csak egy bizonyos hányada jut.

Másik nagy kérdés, hogy egy ilyen megszigorítási időszakban érdemes-e olyan nagy beruházásokba belefogni, mint metróépítés, vagy autópálya-fejlesztés. Probléma nem is ez az állami költségekkel, hanem a bürokrácia és új hivatalok szaporodása. Másrészt nagy reményeket fűznek ahhoz, hogy a gazdaság fehéredik. Csaba László ezzel kapcsolatban kifejtette, hogy ő személy szerint az ilyen adatokkal szemben nagyon szkeptikus. Persze nincsen kizárva, ahol lecsapott az APEH, ott biztosan van valami javulás, de az valószínűtlen, hogy a gazdaság egészében kisebb lenne a korrupció. A társadalom peremén meg a szociális védőháló a második gazdaság, amire lecsapni nagyon kétélű fegyver. Az persze nem jó, ha van második gazdaság, de az éhenhalás elől menekülőkre nem kellene lecsapni, és különben sem ez az ország legfontosabb problémája jelenleg.

Hosszabb távon viszont meg kell állapítani, hogy a gazdaság kifulladásának jeleit látjuk. A Nemzeti Bank optimista előrejelzése 2009-re 3-4 százalék körüli növekedést vár, de ez is jóval kisebb, mint a 2000, vagy 2001-es bővülés. Ahhoz, hogy az ország felzárkózzon legalább az 5 százalékot el kellene érni. Persze az 5 százalék a szomszédainkhoz képest még mindig gyenge eredmény lenne. Jelenlegi éves szintű 2-2,4 százalékos növekedés a németnél is alacsonyabb, de Görögország is 4 százalékkal bővül éves szinten, és elmondható, hogy az EU átlagától is jócskán elmaradunk. Ez nem egy globális

értelemben felzárkózó ország képe, és a növekedés tényezői kifulladásban van. A magyar gazdasági pályán trendváltás történt: gyenge a beruházási teljesítmény, alacsony a foglalkoztatottság, a pénzügyi szektor elmaradása egyre nyilvánvalóbb, például haldoklik a tőzsde. Innovációra a GDP egy százalékát sem költjük, akkor miből lehetne gazdasági növekedés... Nem tudunk olyan szempontot találni, amivel elégedettek lehetnénk. A 2,5 százalékos növekedéssel az a baj, hogy ezt a lakosság stagnálásként éli meg, méghozzá azért, mert a középosztály ekkora növekedési ütem mellett nem jut előrébb. Ahhoz pedig, hogy a társadalom alsó harmada is kapjon valamit, legalább 6 százalékos növekedésre volna szükség.

Összegezve a sokak által vizionált megélhetési válság nem tapasztalható, de a feszültségek halmozódás igen. Nagy kérdés, ha gazdaság trendszerűen lassul, akkor ez a lakosság számára elfogatható-e?

(www.tozsdeforum.hu)